

Conferentie CurriculumCommissie

8 november 2022

Roel Kuiper, voorzitter commissie
Nienke Nieveen, lid commissie

Structuur en regelmaat

Naar een systeem voor periodieke herijking
van het curriculum voor het funderend onderwijs

Complexiteit curriculumherziening funderend onderwijs

Schoolsoorten, vakken, leergebieden,
po, vo

Gelaagd

supra, macro, meso, micro, nano

Meerdere componenten

doelen, inhouden, leeractiviteiten, docentrollen, materialen, groepering, leeromgeving, tijd, toetsing, visie

Vele betrokkenen

leraren, schoolleiders, besturen, leerlingen, ouders, lerarenopleidingen, vakverenigingen, ontwikkelaars, onderzoekers, inspectie, schoolbegeleiders, etc.

Verschijningsvormen

beoogd, uitgewerkt, uitgevoerd, geleerd

→ **Welke lessen zijn te trekken uit andere landen?**

Perspectives on curriculum change

An overview study to provide insights for the Dutch context

<https://www.nro.nl/onderzoeksprojecten/overzichtsstudies-curriculumherziening>

- ▶ Systematische literatuurstudie
- ▶ Expert panels

Nienke Nieveen
Susan McKenney
Adrie Visscher
Susanne Spiele
Ryan Wakamiya
Judith Frissen

Curriculumherzieningen

USA	Next Generation Science Standards (2013)
China	China's New National Curriculum Reform (2000-2006)
England	National Curriculum (2014-2016)
Turkey	2005 reform
South Africa	Curriculum and Assessment Policy Statement (2012)
Australia	The New National Curriculum (2010)
Taiwan	2001/2003 reform
Indonesia	Curriculum 2013
Finland	Core Curriculum Reform (2014)

Artikelen:

peer-reviewed journals

Jaar 2000 of later

Basis en/of voortgezet onderwijs

Herziening in minimaal 5 publicaties

Zes terugkerende thema's

1. Werken aan gezamenlijke betekenisverlening
2. Professionele ontwikkeling gericht op onderwijsleerproces
3. Professionele ontwikkeling gericht op curriculair leiderschap
4. Samenhang en afstemming binnen hele onderwijssysteem
5. Verschillen erkennen en adresseren
6. Belang cyclische aanpak

1 Werken aan gezamenlijke betekenisverlening

Curriculum making is a social practice; need for system/holistic approach and time to build common vision and language

“Effort must be made to organize a much more **structured debate** with all those involved, including people who come in from **different directions**. So far, they ... often did not notice that they were talking past each other. That way you don't develop empathy for different points of view, then you won't recognize what we do agree on. So, no twitter, but structured public debates, where variety of opinions is possible.” *Expert Panelist*

2 Professionele ontwikkeling gericht op onderwijsleerproces

Teachers are creating, not implementing; differentiated approach; teacher networks

“It emphasizes teachers' active role, they're not implementing something, but they are creating for students because **they know their students**, the different needs of their students and they are in a way transmitting the local and national goals and it gives them a special task and place in educational system.”
Expert Panelist

3

Professionele ontwikkeling gericht op curriculair leiderschap

Facilitate curriculum making in schools; vision-building and coherence-making

“In Australia, **curriculum leaders** were appointed...who had studied the idea behind the curriculum revision. They helped teachers to translate the idea into their practice. They emphasized that the changed needs of pupils were the driving force behind the curriculum change. The studies showed that teachers really **appreciated the support** of these curriculum leaders.”

4

Samenhang en afstemming binnen hele onderwijssysteem

Do not produce complexity by mis-aligned (support) initiatives; detail may take away responsibilities

“... in several countries there was a **lack of coherence between the new curriculum intentions and the tests and examinations...** Logically, both parents and schools set great store by good exam results. In China, England, Taiwan, Turkey and the United States, for example, this led to great pressure on teachers to prepare pupils for the exams. As a result, they paid less attention to new elements in the curriculum.”

5

Verschillen erkennen en adresseren

Collect data in all schools; allocate resources according to needs

“It is a deep **political issue** how you move resources to different communities. Some are not school problems but **bigger societal problems.**”

Expert Panelist

6

Cyclische aanpak

Research program; feedback system; responsive to problems

“You need the big **longitudinal studies, but also small-scale classroom studies.** In Ireland the small-scale research projects were led by teachers at their own school sites. The government funded small master’s fellowships, **which signals you’re serious and listening to what is happening and empowering teachers.**”

Expert Panelist

Sleutels

Erken de complexe aard van curriculumverandering Hanteer een omvattende responsieve benadering

- Zorg dat alle partijen op alle niveaus hun verantwoordelijkheid kennen en nemen en benodigde steun (ook aan elkaar) verlenen
- Bevorder gezamenlijke betekenisverlening op basis van een heldere probleemanalyse, richtinggevende visie en gezamenlijke taal
- Orkestreer en communiceer om samenhang in beleid en actie te bevorderen en verbindingen te leggen
- Houd rekening met verschillen tussen scholen, docenten en schoolleiders, geen 'one size fits all' aanpak
- Werk cyclisch en responsief: organiseer vanaf de start evaluatie en feedback en stuur bij

Naar een systeem voor periodieke herijking

- Tussenadvies 4 -

Analyse

- Huidige werkwijze: weinig vaste patronen, proces niet transparant, geen gedefinieerde betrokkenheid, aanpak incompleet → een stelsel met tekorten (Onderwijsraad, 2014)
- Gebrek aan zicht op gemeenschappelijke aanpak en curriculaire samenhang 'bovenin' het stelsel wordt 'onderop' gevoeld → problemen worden doorgegeven naar de werkvloer
- Kennisinstructuur curriculumontwikkeling → gebrekkige inrichting, ontbrekende informatie
- Onduidelijke sturing en doorzettingsmacht → onvoldoende gedefinieerde rollen, functies en verantwoordelijkheden
- Herzieningsoperaties lopen vast in complexiteit van het veld

Werkprocessen en functies

Drie werkprocessen:

- ▶ Landelijk beleid signaleren, initiëren, doelen en standaarden vaststellen (beoogd curriculum) - **adviseren** -
- ▶ Ontwerp en uitwerking leerplankaders ontwerpen en bijstellen met het oog op gebruik (uitgewerkt en uitgevoerd curriculum) – **monitoren** -
- ▶ Realisatie op schoolniveau evaluatie en terugkoppeling (gerealiseerd curriculum) – **rapporteren/adviseren** -

Wat ontbreekt:

Een centrale tafel

Nodig is een onafhankelijk advies- en regieorgaan:

- Waar informatiestromen samenkomen van alle drie niveaus → ontsluiten monitoring en evaluatiegegevens - **signaleren** -
- Waar een voorbereidend advies voor politieke besluitvorming wordt geformuleerd - **adviseren** -
- Waar een brug ontstaat tussen besluitvorming, ontwikkeling en uitvoering en daarbij betrokken partners
- **regisseren, d.m.v. op overeenstemming gericht overleg** -
- Om het netwerk van curriculumpartners te laten functioneren in een ingeregeld proces vanuit eigen kerncompetenties
- **verbindingen leggen, initiëren** -

Systematiek van periodieke herijking

- Cyclus van periodieke herijking start op basis van informatie uit samenleving, politiek, onderwijs en wetenschap
- Deze wordt getoetst aan de hand van informatie (monitorgegevens) uit de curriculumketen (SLO, CvTE)
- Gemeenschappelijke rationale met doelstellingen als uitgangspunt voor herijking van het curriculum (kerndoelen, examenprogramma's, eindtermen en referentieniveaus)
- Concrete adviezen worden door de minister omgezet in besluiten en opdrachten
- Uitvoering, monitoring, evaluatie in vaste cyclus

Structuur en regelmaat

- Permanent cyclisch proces, gestandaardiseerd en volgens vaste structuur en regelmaat van werken
- Met verschillende typen 'onderhoud': korte en langlopende cycli
- Schoolsoorten (po, vmbo, havo, vwo) krijgen daarin hun eigen cyclus, in samenhang met de algehele curriculumherziening
- Ruimte voor differentiatie: verschillen tussen leergebieden, vakken en onderwijssectoren (zie ook eerdere tussenadviezen)
- Algehele curriculumherziening is in 10 jaar afgerond